

ΒΥΖΑΝΤΙΑΚΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ - ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος:	ΑΛΚΜΗΝΗ ΣΤΑΥΡΙΔΟΥ-ΖΑΦΡΑΚΑ
Αντιπρόεδρος:	ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΡΡΕΣ
Γεν. Γραμματέας:	ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΟΥΝΑΡΗΣ
Ταμίας:	ΠΟΛΥΜΝΙΑ ΚΑΤΣΩΝΗ
Μέλη:	ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΕΟΝΤΙΑΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΕΥΔΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΚΟΥΤΖΙΟΥΚΩΣΤΑΣ ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΧΑΤΖΗΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΔΕΛΗΚΑΡΗ

ΒΥΖΑΝΤΙΑΚΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Διεύθυνση: Ομότιμη Καθηγήτρια ΑΛΚΜΗΝΗ ΣΤΑΥΡΙΔΟΥ-ΖΑΦΡΑΚΑ
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης - 541 24
e-mail: histsociety1977@yahoo.gr

Επιμέλεια έκδοσης: ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΦΡΑΓΚΟΥΛΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΚΟΥΤΖΙΟΥΚΩΣΤΑΣ

©ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΒΑΝΙΑΣ
Πλ. Αγίου Γεωργίου 10, 54635 Θεσσαλονίκη
Τηλ. 2310 218.963, 2130 219.493 Fax 2310 218.963
e-mail: vaniasthess@gmail.com

ISSN: 1012-0513

Θεσσαλονίκη 2015

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΒΥΖΑΝΤΙΑΚΑ

Τόμος 32ος

Αφιέρωμα στη μνήμη του Καθηγητή
Εμμανουήλ Κριαρά

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εμμανουήλ Κριαράς (1906-2014)	
Κομνηνή Δ. Πηδώνια	11
A. Μελέτες	
Giorgos Konstantinidis	
<i>A Reconsideration of Epoikion in Byzantine Egypt</i>	23
Ανδρέας Γκουτζιουκώστας	
<i>Παρατηρήσεις σχετικά με τη χρονολόγηση δύο επιτύμβιων επιγραφών από την πρωτοβυζαντινή Μακεδονία</i>	39
Γιώργος Καρδαράς	
<i>Η πρώτη μεσαιωνική περίοδος στην Πολωνία 6^{ος}-9^{ος} αι. Μέρος Πρώτο: Η σλαβική μετανάστευση</i>	51
Γεώργιος Β. Τσιαπλής	
<i>Το παλίμψηστο της ιστορικής μνήμης: Η πρόσληψη της αβαροπερσικής πολιορκίας της Κωνσταντινούπολης (626) στις σύγχρονες και μεταγενέστερες ρητορικές και αγιολογικές πηγές</i>	79
Αρχμ. Παντελεήμων-Γ. Τσορμπατζόγλου	
<i>Γερμανός, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως (±650-730) και Στέφανος, μητροπολίτης Συνής ή Σιουνίκ (±685-735)</i>	99
Marco Miotto	
<i>Ασούασι και Θουγούρ: Το στρατιωτικό σύνορο του Χαλιφάτου στην ανατολική Μικρά Ασία</i>	133
Andreas Schminck †	
<i>Bemerkungen zur</i> Διήγησις περὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Σοφίας	157
Γεώργιος Χρ. Χαριζάνης	
<i>Απόπειρα συνάντησης Αθωνιτών ηγουμένων με τον αυτοκράτορα Βασίλειο Β' (976-1025). Ορισμένες παρατηρήσεις</i>	169

Σταύρος Γ. Γεωργίου <i>Το αξίωμα του κατεπάνω Κύπρου τον ΙΑ΄ αιώνα</i>	187
Alkmeni Stavridou-Zafraka <i>Byzantine Culture in Late Mediaeval Greek States</i>	201
Ανδρέας Κόκκας <i>Η Οδοντιατρική στο Βυζάντιο</i>	217
Ηλίας Α. Βαλιάκος <i>Το Δυναμερόν του Νικολάου Μυρεψού</i>	241
Αναστάσιος Τάντσης <i>Παλαιολόγοι και Καντακουζηνοί ως χορηγοί εκκλησιών στον Μυστρά</i>	257
Αλέξανδρος Ξ. Χατζηιωαννίδης - Χαρίλαος Ευ. Γουΐδης <i>Ενδείξεις της αυτοκρατορικής εξουσίας/παρουσίας στην πόλη της Θεσσαλονίκης κατά τους πρωτοβυζαντινούς χρόνους</i>	291
Χαρίλαος Ευ. Γουΐδης <i>Δίον/Μαλαθριά. Ενδείξεις της ιστορικής εξέλιξης ενός οικισμού</i>	313

B. Βιβλιοκρισίες - Βιβλιοπαρουσιάσεις

Μαρία Νυσταζοπούλου-Πελεκίδου, <i>Η Βυζαντινή Διπλωματική. Τα έγγραφα των δημοσίων λειτουργών [Εταιρεία Βυζαντινών Ερευνών 23], Εκδόσεις BANIAS, Θεσσαλονίκη 2015, σ. i-xvi, 1-153 [ISBN 978-960-288-338-9]</i>	Ελισάβετ Χατζηαντωνίου	337
Αγγελική Δεληκάρη, <i>Η Αρχιεπισκοπή Αχριδών κατά τον Μεσαίωνα. Ο ρόλος της ως ενωτικού παράγοντα στην πολιτική και εκκλησιαστική ιστορία των Σλάβων των Βαλκανίων και του Βυζαντίου [Ελληνισμός και κόσμος των Σλάβων, 12. Διεύθυνση: Αντώνιος-Αιμίλιος Ταχιάος], University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2014, σσ. 322</i>	Αλκμήνη Σταυρίδου-Ζαφράκα	351

Avshalom Laniado, Ethnos et droit dans le monde protobyzantin, V^e-VIe siècle. Fédérés, paysans et provinciaux à la lumière d'une scholie juridique de l'époque de Justinien [École pratique des hautes études. Sciences historiques et philologiques - III. Hautes études du monde gréco-romain 52], Εκδόσεις Droz, Genève 2015, σσ. 341

Ανδρέας Γκουτζιουκώστας 359

Gioacchino Strano, Nicola Muzalone, Carme apologetico. Introduzione, testo critico, traduzione e note [La Gorgona 3], Acireale - Roma 2012, σσ. 170

Σταύρος Γ. Γεωργίου 373

Marčello Gardzaniti, Biblejskie citaty v cerkoslavjanskoj knižnosti (= Βιβλικά παραθέματα στην παλαιосλαβική γραμματεία) [Slavia Christiana/Rossijskaja Akademija Nauk, Institut Slavanovedenija, Centr Meždisciplinarnych issledovanij slavjanskoj knižnosti], Εκδόσεις Indrik, Moskva 2014, σσ. 230 [ISBN 978-5-91674-306-7]

Αγγελική Δεληκάκη 379

Κυριακός Θ. Νικολάου-Πατραγάς, Χαλιφεία και Ισλαμική Διακυβέρνησις (πρόλογος: Ιωάννης Θ. Μάξης - Γρηγόριος Δ. Ζιάκας), Εκδόσεις Ηρόδοτος, Αθήναι 2011, σσ. 232

Γεώργιος Αθ. Τσούτσος 385

A. Medieval Ports in North Aegean and the Black Sea. Links to the Maritime Routes of the East. International Symposium, Thessalonike 4-6 December 2013, Proceedings [European Centre for Byzantine and Post Byzantine Monuments], edited by Flora Karagiani, Thessalonike 2013, σσ. 504

B. 40 Medieval City-Ports in North Aegean and the Black Sea. A Cultural Guide [European Centre for Byzantine and Post Byzantine Monuments], Thessalonike 2014, σσ. 431

Γ. Ολκάς II. Ταξιδεύοντας από και προς το Βυζάντιο. Μεσαιωνικά λιμάνια από τον Εύξεινο Πόντο στην Ανατολική Μεσόγειο/Olkas II. Sailing from and to Byzantium. Medieval Ports from Euxeinos Pontos to Eastern Mediterranean. Κατάλογος Έκθεσης/Catalogue of the Exhibition, Επιμέλεια έκδοσης/Editors

*Χαράλαμπος Γ. Χοτζάκογλου/Charalambos G. Chotzakoglou -
Φλώρα Καραγιάννη/Flora Karagianni, Αθήνα/Athens 2014, σσ.
200*

Αλκμήνη Σταυρίδου-Ζαφράκα 389

Γ. Βιβλιογραφική Επισκόπηση Βυζαντινού Δικαίου

Σπύρος Ν. Τρωιάνος

Βιβλιογραφική επισκόπηση βυζαντινού δικαίου 2014-2015 397

Δ. Νεκρολογία

Σπύρος Ν. Τρωιάνος

Andreas Schminck (1947-2015) 407

Εμμανουήλ Κριαράς (1906-2014)

